

Lezingen: LEVITICUS 9 en 2 COR. 5, 17-21

Gemeente van Jezus Christus,

Vrede in Israël. Shalom! Godzijdank.

Verzoening tussen twee volken, die elkaar hebben bevochten gedurende de laatste vijftig jaar. Hoe is het mogelijk, zo'n plotselinge halt in die vijandige taal, hoe is het mogelijk, zo snel een einde aan terreur en geweld.

Shalom in Israël. Godzijdank.

Deze verzoening is het resultaat van geheime onderhandelingen. Er zijn blijkbaar een aantal mensen geweest van beide partijen, die in alle afzondering het initiatief hebben genomen tot deze vrede. Mensen die vonden dat er einde moest komen aan de gewapende vrede. Het was een bijzonder en onverwacht initiatief. Uit een onverwachte hoek.

De hele wereld zat te wachten op resultaat bij de onderhandelingen in Washington, maar de vrede werd bezegeld in Oslo, en niet door politici, maar door mensen uit het volk. Een onverwacht initiatief.

Twee volken, die weer in gesprek met elkaar zijn gekomen. En dan wil ik een vergelijking maken. Een vergelijking tussen die twee volken op voet van oorlog, die de vrede zijn begonnen, en de huidige wereld. Want de wereld staat dikwijls ook op voet van oorlog met God. Als we deze wereld met al haar duistere werken zetten naast het werk van Gods handen, dat goed is en volledig, dan moet je zeggen dat God en de wereld op voet van oorlog met elkaar leven.

Het wonder van het evangelie, dat is, dat God desondanks toch van deze wereld houdt. Dat is bijna niet te bevatten.

De vraag is dan: Hoe is het gesteld met het gesprek tussen deze wereld en haar Schepper, tussen God en de mensen. Hoe is het met de communicatie? En dan moet je zeggen: Dat gesprek, die communicatie gaat niet vanzelf. Iemand moet het initiatief nemen. Met een feest is dat ook zo: Iemand moet het initiatief nemen, anders komt het feest niet van de grond. Als niemand initiatief neemt, dan komt de confrontatie met God niet van de grond, dan kunnen we Hem niet onder ogen komen.

Omdat er iemand moet zijn, die het initiatief neemt, daarom zijn er priesters. Zijn staan ertussenin. In de Menorahstructuur van Leviticus kun je dat ook zien: De priesters staan tussenbeide, ze nemen initiatief en bemiddelen in het Woord van God.

Maar priesters zijn ook maar mensen, en daarom kunnen zij teruggrijpen op Leviticus, zodat ze op het juiste moment initiatief nemen, en zodat ze leiding weten te geven aan de communicatie tussen God en mensen.

Handwritten notes:
Lev. 9
Handwritten text in the top right corner, including "Lev. 9" and other illegible scribbles.

De priesters krijgen van God een dubbele taak: Zij moeten aan de ene kant de verzoening verkondigen, maar aan de andere kant moeten zij de mensen ook van katoen kunnen geven. Want het Woord van God is niet alleen een woord van liefde, maar ook een woord van kritiek op het reilen en zeilen van deze wereld. De priester moet bemiddelen, Gods heil doorgeven, maar de priester moet ook tussenbeide kunnen komen.

En dat is in de geschiedenis vaak nodig geweest: Tussenbeide komen, tussen God en mens, levend op voet van oorlog. Tussenbeide komen tussen verschillende groepen mensen, die elkaar naar het leven staan. Het is vaak nodig geweest in Israël dat koningen en profeten tussenbeide moesten komen.

Ik durf te geloven, dat God tussenbeide is gekomen, tussen Palestijnen en Israëli's. En sommigen zullen dan reageren: Ja, dat is makkelijk gezegd. Maar toch hou ik vol: Tussen de volken is een begin gemaakt met een Geest van vrede. En dan zeg ik: God is tussenbeide gekomen. Tussen de volken is het besef in Godsnaam doorgedrongen, dat wij zullen moeten samenleven.

Maar iemand moet het initiatief nemen.

*Wie neemt het initiatief?
wie? hoe? wanneer?*

Wie neemt het initiatief in uw geloofsleven, gemeente? (Dat is de vraag van deze ~~middag~~.) Wie neemt er het initiatief? Daarstraks hebben we gezien, dat Paulus ook teruggrijpt op Leviticus, als hij zegt tegen de gemeente van Corinthe: 'Laat u met God verzoenen.'

En dan moeten we goed lezen wat er staat. Er staat niet: Verzoen uzelf met God, nee, er staat: Laat u met God verzoenen. Met andere woorden: God neemt het initiatief.

In Israël zijn het steeds opnieuw de priesters die leiding geven, en die het initiatief nemen. Maar er is een ding dat de priester niet kunnen. En dat is de verzoening bewerkstelligen. De priesters kunnen wel bemiddelen, en Gods woord doorgeven, maar zij kunnen niet de verzoening maken.

De priesters kunnen doorgeven, wat ze van Godswegen aangereikt krijgen. En daar moeten wij dan mee aan het werk. In de kerk en in de wereld.

We zien dit ook gebeuren in Leviticus 9, waar Aäron en zijn zonen verschillende offers brengen aan God. Eerst een zondoffer, dan een brandoffer en tenslotte en vredeoffer. En nadat er geofferd is, volgens de regels van de wet, daarna keert Aäron zich naar het volk. In vers 22 lezen we: 'Toen hief Aäron zijn handen op over het volk, en zegende het, Mozes en Aäron zegenden het volk, en de heerlijkheid des Heren verscheen aan het gehele volk.'

Als er geofferd is, dan begint ~~het~~ het. Als de zegen is uitgesproken, dan begint het pas. Dan moeten wij aan het werk met het woord van de Heer. Gedragen door de zegen van de Heer mogen we proberen een zegen te zijn voor anderen. Dan moeten wijzelf initiatieven nemen, om ruzie's te beslechten, om

onbegrip te verwerken, zelf initiatieven nemen om van deze wereld een betere wereld te maken. Na de zegen dan begint het pas.

Maar wij willen niet. Net als het volk Israël. Ze willen nog niet. Als Mozes en Aäron de zegen hebben uitgesproken en God zich laat zien in het vuur, dan willen de mensen nog niet weg. Nee, ze blijven nog om te zien, en ze juichen en ze vallen in aanbidding neer op hun aangezicht.

Wij kunnen ook de behoefte hebben, om maar wat in die sfeer te blijven hangen, die sfeer van het blijde geloof, van de mooie liederen. Dan willen we nog niet de wijde wereld in, dan willen we eigenlijk nog even niet terug naar de plaats waar wij leven, en naar alle zorg en moeite die daarbij hoort.

Maar wij zullen zelf het initiatief moeten nemen.

Gemeente waar ik steeds meer moeite mee krijg, dan zijn opmerkingen zoals: Ik kan wel in mijn eentje geloven, ik kan wel zonder de kerk, ik hoef niet zo nodig, ik heb een goede relatie met God, en dan zit dat wel goed. Ik vraag me zolangzamerhand af, of dat wel vol te houden is.

Bereik je dan werkelijk goede communicatie, als je in je eentje gelooft. En als ik dan een goede relatie met God heb, is dat dan genoeg?

Hier in Leviticus treffen wij namelijk ook twee mensen aan, die buiten de gemeenschap om hun eigen weg proberen te gaan. Die twee zonen van Aäron, Nadab en Abihu, die proberen in een eigen vuurpan een offertje te brengen aan God. Ze wagen het om buiten de gemeenschap om God te zoeken, ze wagen het en ze gaan eraan kapot. Ze gaan eraan kapot omdat ze niet geluisterd hebben naar het Woord van de Heer, ze gaan kapot aan hun eigenwilligheid. Ja zo kan het gaan.

En ik ben bang dat het zo ook kan gaan, met mensen die buiten de gemeenschap om God zoeken. U moet me goed begrijpen: Ik wil niet zeggen dat ik vind dat iedereen altijd en overal naar de kerk moet. Want die kerk is ook niet heilig, die kerk is maar tijdelijk. Ik kan me ook goed inleven in die mensen, die de kerk de rug hebben toegekeerd en die daar heel vaak goede redenen voor hebben.

Maar ik wil ook de andere kant belichten: Buiten de gemeenschap om God zoeken, dat is een waagstuk dat kan mislukken.

Stel je voor dat van de twaalf stammen van Israël er één een goede relatie had met God. Mag het hele volk dan op grond daarvan zeggen: Wij hebben een goede relatie met God. En zou die ene stam gelukkig zijn?

Maar je ziet het immers ook in relaties tussen mensen. Als de ene partner wel gelooft, en de andere totaal niet, wat kan dat een problemen opleveren. Misverstanden en onbegrip. Er zijn natuurlijk altijd goede uitzonderingen.

Maar van de schrift leer ik vandaag, gemeente, dat werkelijke verzoening met God niet buiten de gemeenschap om kan. Als je geen vrede hebt met je burens, dan heb je ook geen vrede met God, en dan is God ook niet tevreden met jou, zo eenvoudig is het.

Verzoening tussen God en mensen is pas voltooid als er verzoening is tussen de mensen, of althans pogingen daartoe. Wij zullen het initiatief moeten nemen naar de ander, zodat God dan initiatief kan nemen naar ons. 'Heb je naaste lief als jezelf, en God bovendien.' Dat is toch de grondregel van ons leven.

Par Als niemand het initiatief neemt, dan komt het feest niet van de grond. En het grootste feest van allemaal, dat is het Jom Kippoer, de Grote Verzoendag, dat zien we hier in Leviticus. Nu nog steeds, is dat voor alle joden de hoogste feestdag. Dat God zich verzoent met zijn volk. Dit is voor joden en christenen het grootste wonder dat er bestaat: Dat God zich verzoent met mensen, ondanks hoe het in deze wereld gaat.

En daaruit mogen wij ook alle hoop putten voor ons geloof en heel ons leven. 'Alzo lief had God de wereld.'

Zoals de zonen van Aäron het waagden en eraan kapot gingen, zo heeft de Zoon van God het gewaagd en is eraan kapot gegaan.

Maar het verschil is, dat Jezus nooit buiten de gemeenschap om naar God heeft gezocht, nooit buiten de mensen om, nooit buiten het leven om. Want Jezus wist, dat zijn Vader in de Hemel een God van mensen, een God van leven was en is. Jezus ging nooit buiten de mensen om, hij wilde vriend en vijand bij de zaak van het koninkrijk betrekken. Want de verzoening met God is pas voltooid als er verzoening is in de gemeenschap.

Voor het parlamentsgebouw in Jeruzalem, de Knesset, staat op een klein pleintje een levensgrote Menorah-kandelaar. En daarop is afgebeeld de hele geschiedenis van het joodse volk. Van het allereerste begin, totaan de vervolgingen in de moderne tijd, en totaan de dag van vandaag.

Maar de verzoening die nu begonnen is, die staat er nog niet op afgebeeld. Het is een nieuwe stap. God is vernieuwend bezig in de wereld.

Maar belangrijker is, dat de politici in Israël iedere keer opnieuw deze grote Menorah-kandelaar zien. Belangrijk is, dat de machtigen van deze tijd steeds opnieuw gewezen wordt op de Grote Verzoendag, die dag waarop God de mensen alles uit handen neemt, en Hijzelf het initiatief neemt.

Gemeente op die God van verzoening mogen wij al onze hoop vestigen, totdat ook wij het feest van de Grote Verzoening zullen beleven.

Lof aan Christus, die ons met God verzoende. AMEN